

PERSONAJ ÎN CĂUTARE DE ACTOR

"Dar dacă personajele de teatru ar fi existat dintotdeauna și nu așteaptă decît un actor care să le interpreteze?" - Iată întrebarea în jurul căreia (sau pornind de la care) e construită piesa Tragedie comică, scrisă și interpretată de belgianul Yves Hunstad și pusă în scenă de Eve Bonfanti într-o coproducție a Atelierului Sainte-Anne din Bruxelles cu Théâtre des Bouffes du Nord din Paris. Dosarul de presă ce însoțește spectacolul și pe protagonistul său este impresionant. Cronicarul ziarului "Le Monde" scrie: "arta lui scenică e excepțională și stăpînește cuvîntul într-un mod leșit din comun. Între comic pur și tragic dur, un personaj fabulos în căutare de actor". Portretul pe care îl schițează Philippe van Kessel, directorul Teatrului Național al Belgiei, îmbină trăsăturile personajului (filmă misterioasă ce coboară într-o noapte cu lună plină de undeva, din spațiul cosmic, pentru a intra în camera unui bălețel adormit) cu ale actorului - clovn-povestitor, costumat în histriion stil Medicis: "Această fiicărule neînștită ne scrutează de multă vreme și la note. Acum cunoaște și înțelege foarte bine lumea noastră. Din cînd în cînd, ca să se distreze, împrumută forma unei ființe umane și vine să ne arate cine sîntem. Înzestrat cu darul de a-l face, după dorință, să moară și să învie, el alege întotdeauna oameni pe care îl cunoaștem bine dar pe care l-am părăsit într-un colț al memoriei. Pentru a ni-l aminti, le <<locuiește>> trupurile, se strecoară în miinile, în glasurile lor și ni-l restituie astfel cu înfinită exactitate dar cu o ușoară accentuare a trăsăturilor, datorită universului său de prospețime și de tandrețe. Acest extraterestru capabil de fascinante metamorfoze a luat numele Yves Hunstand. Aveți grijă de el, ocrotiți-l. Este noul nostru observator".

■ C.D.

* O imagine din spectacol, pe coperta III a prezentului număr de revistă.

vedere, fără a reuși să-i dea o formă convingătoare: meditația personajelor pe marginea originii lor livrești, a condiției lor dublu fictive. Astfel, această alcătuire în care "s-au întîlnit înîmplător cinci dramaturgi bunicei: Shakespeare, Ibsen, Caragiale, Cehov și cu mine", cum scrie ultimul în programul de sală, cu o prezumțiozitate doar aparent jucată, capătă un oarecare sens, încetînd, măcar pe alocuri, să fie doar un supărător ghiveci Cehov-Caragiale (ceilalți doi autori menționați colaborează numai

"ÎMBRACĂ-MĂ ÎN HAINĂ DE BUFON"...

Vorbind despre Teatrul Româno-American, regizorul Alexa Visarion folosește repetat cuvîntul naștere. Un cuvînt ce evocă o perioadă lungă, trenantă al cărei final era prea puțin previzibil. Primele contacte stabilite în anii 1983-1984 și 1985-1987 (timp în care Alexa Visarion a beneficiat de două burse Fulbright) au reiterat o veche legendă: "ce ziua se făcea/noaptea se surpa". Ideea de a crea acest teatru pe lîngă Biblioteca Română din New York, în 1987, eșuează. Proiectul care prindea contur în dialogurile din Statele Unite se dezagrega sub presiunea refuzurilor din țară. Dar "vreme trece, vreme vine" și, în 1992, teatrul își precizează statutul; astfel, o fațetă a personalității sale - cea juridică - este stabilită. Semnul distinct în spațiul cultural al TEATRULUI EUGENE O'NEILL este perceptibil în primul spectacol, jucat pe scena Studioului "Casandra". Un loc care n-a fost ales întîmplător, ci în scopul deschiderii speciale către creatorii și spectatorii tineri. Scena, dilatată de rostirea "Luceafărului" (în versiunea plină de prospețime a actriței Cătălina Mustață) s-a preschimbato într-un carusel al umorului și melancoliei sub risipa de măști a bufonilor lui Shakespeare. Curt Tofterland, actor și regizor american, a imaginat - cu o recuzită minimă, însuflețită însă de o vrăjită fantezie - un univers viu, primejduindu-ne pentru cîteva clipe condiția de evazivi spectatori. "Îmbacă-mă în haină de bufon/Dar lasă-mă să-mi dau pe față gîndul" a fost expresia unei stări care a transformat crispările cotidiene în jumătăți de zîmbet sau chiar în scăpărări de veselie.

"Orice dialog cultural e benefic și comuniunea dintre spirite poate naște un climat, un spațiu semnificativ, în care proiectele și ideile prind viață". Un dialog ivit între bufoni și poeți rîvnitori a "înzdrăveni trupul mîncat de boală a păcătoasei lumi".

■ ADINA BARDAȘ

cu numele cîte unui personaj) gătit cu sos à la Gârbea după o rețetă - această, nementionată dar lesne identificabilă - Sorescu-Mihail Sebastian. Pentru teatrul din Bîrlad, lovit nu numai de incendii, ci și de precaritatea calitativă a montărilor din ultimii ani, spectacolul poate reprezenta un absolut onorabil (re)început de drum. La fel, pentru trupa de aici, care, deși foarte subțiată, contează pe actori precum Constantin Petrican și Virgil Leahu, Elena Petrican și Simon Salcă, Marcel Anghel și Lily Popa Alexiu,

spre a-i menționa, în ordinea în care și-au impus personajele, doar pe cei din această distribuție. Este, să sperăm, un semn că despre Teatrul "V.I.Popa" din Bîrlad se va mai auzi nu doar cu ocazia anunțatei reluări a Colocviului național de regie.

■ ALICE GEORGESCU